

RECULL DE PISTES PER A CAMPANYES D'ACCIÓ NOVIOLENTA

Com evitar incidents en una acció de carrer

Una declaració pública feta prèviament i divulgada àmpliament per part de l'entitat convocant, del caràcter estrictament pacífic, no violent i respectuós de la manifestació i de rebuig i condemna a qualsevol transgressió d'aquests principis, pot evitar molts incidents.

El servei d'ordre de qualsevol manifestació no té cap potestat jurídica ni atribucions legals per intervenir ni evitar aldarulls d'ordre públic. El servei d'ordre ha d'anar informant sobre el caràcter pacífic, obert i social de l'acció. Ha de vetllar en tot moment pel correcte desenvolupament de l'acció, perquè no es tergiversi el seu objectiu ni el seu model d'acció, per la integritat física dels participants i per l'exercici del dret fonamental a manifestar-se.

Les directrius no violentes són acords i consignes sobre com s'han de comportar els participants en una acció perquè aquesta mantingui i remarqui el seu esperit no violent. Han d'estar descrites en termes molt pràctics en que quedin clars el que s'espera de l'acció i dels participants.

Tenir clares prèviament les directives i millorar la formació no violenta permeten que un gran nombre de gent pugui participar en campanyes o accions no violentes encara que no hi tingui gaire experiència.

Enmig d'una acció és fàcil que alguns dels seus participants no mantinguin el comportament no violent acordat, per falta d'autocontrol o de preparació, davant incidents violents promoguts per provocadors externs de qualsevol tipus.

Per això cal evitar secundar crits, eslògans, insultants ofensius o accions lesives contra persones grups o símbols de posicions contràries, sovint promoguts per grups pretesament activistes radicals, però que poden ser provocadors camuflats que pretenen desvirtuar o desacreditar el sentit i objectiu de l'acció i desviar l'atenció de l'objectiu cap els possibles desordres.

1. Cultivar la cohesió de l'equip

La força de l'acció no violenta està en la motivació dels participants i aquesta s'enforteix quan el grup està cohesionat, quan cultiva la confiança mútua, quan les discrepàncies es deixen pel moment posterior de l'avaluació. Qualsevol senyal de malentesa dins el grup l'afebleix i dona senyals a l'adversari dels punts febles del grup on atacar.

2. Retransmetre en directe: xarxes i media

La comunicació de la convocatòria pública de l'acció amb l'objectiu a atènyer, amb les motivacions del tipus d'acció que es proposa és tant important com la comunicació amb tots els mitjans possibles del transcurs de l'acció, de la possible repressió i dels resultats, siguin els que siguin.

La transparència, el rebuig a la clandestinitat, és un dels valors de l'acció, que si infringeix una llei, no ho fa per profit propi (p.ex. Deixar de pagar impostos per no cooperar amb un estat allunyat del poble), si no amb l'objectiu de denunciar i canviar

la violència que justifica o perpetua la llei.

Avui, i mentre governs i propietaris de xarxes, no apliquin una censura que tard o d'hora vindrà, com ja la imposen a Xina d'altres països, les webs, els correus electrònics i les xarxes socials són eines clau per potenciar tot el procés comunicatiu d'una acció.

3. Estar preparats per les provocacions

Davant de provocacions o agressions en un acte o manifestació convé seguir les pautes següents:

- ▲ Seguir les indicacions dels qui coordinen l'acció o les directives determinades prèviament.
- ▲ Conservar la calma, no perdre els nervis deixant-se portar per la por o per la irritació.
- ▲ No increpar els provocadors o agressors. Deixar que intentin dialogar els portaveus que s'hi han preparat.
- ▲ No respondre a les agressions verbals o físiques, que comportaria seguir-los en el seu propòsit, que és incrementar la tensió, a fi de desviar l'atenció del objectiu reivindicat.
- ▲ Ser impecables en una actitud de dignitat i serenor, que posi en evidència l'absurd de l'agressió.
- ▲ No desfer el grup, més aviat mantenir-lo unit i compacte.
- ▲ Si cal, aturar-se, seure i restar en total silenci, o segons s'hagi acordat, mirar de desconcertar els provocadors o agressors, amb iniciatives creatives: cantant, recitant, picant de mans, estirant-se a terra, etc
- ▲ Si els provocadors s'han camuflat dins l'acció, allunyar-se d'ells creant un cercle, fent el vuit al seu voltant, perquè quedin al descobert.
- ▲ Assegurar-se que fora del grup que realitza l'acció, algú prengui i difongui testimoni gràfic i/o sonor de l'acció, de l'agressió i dels agressors.

4. Estar preparats per la repressió

Quan una lluita contra la violència estructural o directa, toca interessos i privilegis, la repressió està assegurada. És un dels indicadors que la lluita està ben orientada.

Primer t'ignoren, després et calumnien, després et sancionen, t'apallissen, t'empresonen... i al final el que era la visió d'una minoria menystinguda que cometia il·legalitats, a vegades passa a ser la visió de la majoria amb suport legal. I si el que plantejava la minoria era una excentricitat, una reivindicació sense fonament, almenys la lluita no haurà generat més sofriment que el que els lluitadors han assumit voluntàriament.

Avui, en un món mediàtic, la principal repressió és la de la llibertat d'expressió, la de no poder accedir amb igualtat de condicions als mitjans de comunicació per exposar el problema, la denúncia i la proposta; la de no poder ser notícia sinó hi ha algun tipus de "violència". *Mejor no ser noticia,*

La repressió s'expressa, sovint, amb el descrèdit personal, amb la tergiversació i manipulació dels fets; amb les amenaces o les sancions; i quan el moviment de carrer és clarament no violent, amb la provocació de la policia o de l'exèrcit per suscitar la reacció violenta i així poder desprestigiar-lo i portar-lo al terreny de la força armada i del monopoli legal de la violència.

5. Prendre la iniciativa (sorprendre) i escalar el conflicte.

A diferència de molts moviments que reaccionen a les accions dels governs emprant mètodes equivalents, en que generalment estan en inferioritat de condicions, l'estratègia no violenta intenta sempre prendre la iniciativa, sorprendre, desconcertar, marcar el moment, la forma i el camí, fer emergir el conflicte enlloc d'amargar-lo, escalar el conflicte de forma no violenta quan sembla que s'estanca.

6. Ser perseverants

Sobretot, com que els canvis són lents, necessitem temps de resposta, cal pensar i executar accions fonamentades en la perseverança. Un manifest, una manifestació o una vaga de 24h no acostumen a desencallar una situació de violència. En canvi, les accions perseverants, que duren dies, que duren temps, poden créixer amb intensitat (com una ocupació, una marxa, una vaga indefinida..). Tenen una força de canvi molt més potent: no estan integrades en el sistema i, alhora, toquen interessos reals que poden forçar a la negociació.

7. Enfortir i eixamplar la xarxa de suport

L'estratègia no violenta no parteix de que hi ha dos actors principals enfrontats, sinó que n'hi ha un tercer: el de l'**opinió pública**, sigui local, nacional, internacional... Qui aconseguixi posar-la al seu favor tindrà la clau de la transformació o no del conflicte. L'objectiu primer és sempre enfortir i eixamplar el suport social propi, generant una xarxa d'informació i conscienciació per assolir un suport ampli i actiu en tots els àmbits.

L'objectiu següent és reduir la xarxa de suport social contrari, intentant apel·lar a la seva consciència i racionalitat, per persuadir-la a canviar les seves percepcions i actituds internes i acabi per no oposar-se, o a col·laborar en el restabliment de la justícia, de l'equilibri trencat.

8. Avaluar les accions per millorar-les

No naixem apresos. El camí es fa caminant. I per construir unes noves actituds hem de deconstruir les velles que han envaït el nostre inconscient i la nostra cultura personal i col·lectiva. Tota acció és un aprenentatge si no ens jutgem, si som capaços d'entendre que els "errors" són els millors mestres per encertar-la en la propera acció. Per això les avaluacions sobre la marxa ens han de permetre reorientar les accions i el procés.

9. Avaluar l'estratègia per millorar-la

Les avaluacions finals d'un procés, hagi o no reïxit en el seu objectiu públic, són l'inici d'un període de repòs, de refer-se, de reflexió.. que pot ser l'inici d'un següent pas en la interminable marxa cap a la superació de la violència i de la passivitat.

10. Recollir i publicar la memòria completa

No estem sols, d'altres poden aprendre del nostres "experiments amb la veritat", com Gandhi subtitulà la seva biografia. I a més a més, aviat perdem la memòria i ens convé recordar els fets viscuts per millorar les properes accions. Un dels bons serveis que poden fer companys o companyes que no poden implicar-se en l'acció directa és fer una memòria exhaustiva de tot el procés intern i extern i publicar-la en qualsevol

dels mitjans avui disponibles.

Aportació del col·lectiu "Esclat Noviolent". Setembre 2012

esclatnoviolent@gmail.com